

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

Estudi de barri de Torrefiel

Febrer, 2023

SERVICI DE BENESTAR SOCIAL I INTEGRACIÓ

Secció de Planificació i Innovació

Amadeo de Saboia, 11 · 46010 · València ·

splanin@valencia.es

Amb la col·laboració de Zaira Domínguez Romero i Aitana Gironés Egea, alumnes en pràctiques de la UV.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. ENTORN GEOGRÀFIC DEL BARRI DE TORREFIEL	5
3. APROXIMACIÓ ALS SEUS ANTECEDENTS HISTÒRICS.....	8
4. EL BARRI DE HUI DIA.....	10
5. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	13
6. RENDA I VULNERABILITAT.....	27
7. RECURSOS.....	32
8. CENTRE MUNICIPAL DE SERVICIS SOCIALS	38
9. ALTRES APORTACIONS.....	45
10. CONCLUSIONS	50
11. BIBLIOGRAFIA.....	52

1. INTRODUCCIÓ

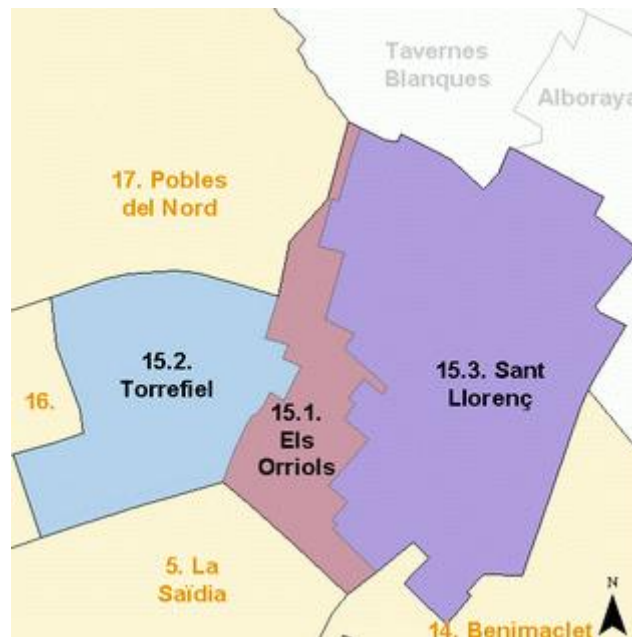
En este document s'ha realitzat un estudi sociològic sobre el barri de Torrefiel. Per a la seua elaboració hem combinat la recollida i interpretació de dades tant quantitatives com qualitatives i podem veure una radiografia completa del barri, de la seua realitat social i els seus principals problemàtiques, necessitats i demandes.

Este estudi comença amb la situació geogràfica del barri de Torrefiel dins del districte de Rascanya i de la ciutat de València. En el següent apartat parlarem sobre la història del barri, així com dels seus llocs emblemàtics o punts de referència i històrics. A continuació, comentem la situació actual de Torrefiel, on incorporem informació arreplegada tant per documents, a través d'una revisió bibliogràfica, com per les visites i observacions que van ser realitzades en el barri.

Seguidament en els apartats cinc i sis entrem en la dimensió quantitativa i trobem una anàlisi sociodemogràfica i socioeconòmica de les dades relatives al barri de Torrefiel. En el setè apartat, la informació actualitzada respecte als recursos socials, educatius, sanitaris i de transport amb els quals compta el barri. En l'octau apartat, presentem informació sobre el Centre Municipal de Servicis Socials (CMSS) de Salvador Allende, centre de referència per a la nostra zona d'estudi, que inclou una anàlisi quantitativa de la memòria del centre i una anàlisi qualitativa de l'entrevista realitzada a la seua directora.

Finalment en l'últim apartat trobem la resta d'entrevistes com a complement per a l'anàlisi qualitativa realitzades a diversos representants d'entitats de referència en el barri de Torrefiel: l'Associació de Veïns de Torrefiel, l'Associació La Casa Gran i el Centre Municipal d'Activitats per a Persones Majors de Torrefiel.

Pla 2. Barris que componen el districte de Rascanya

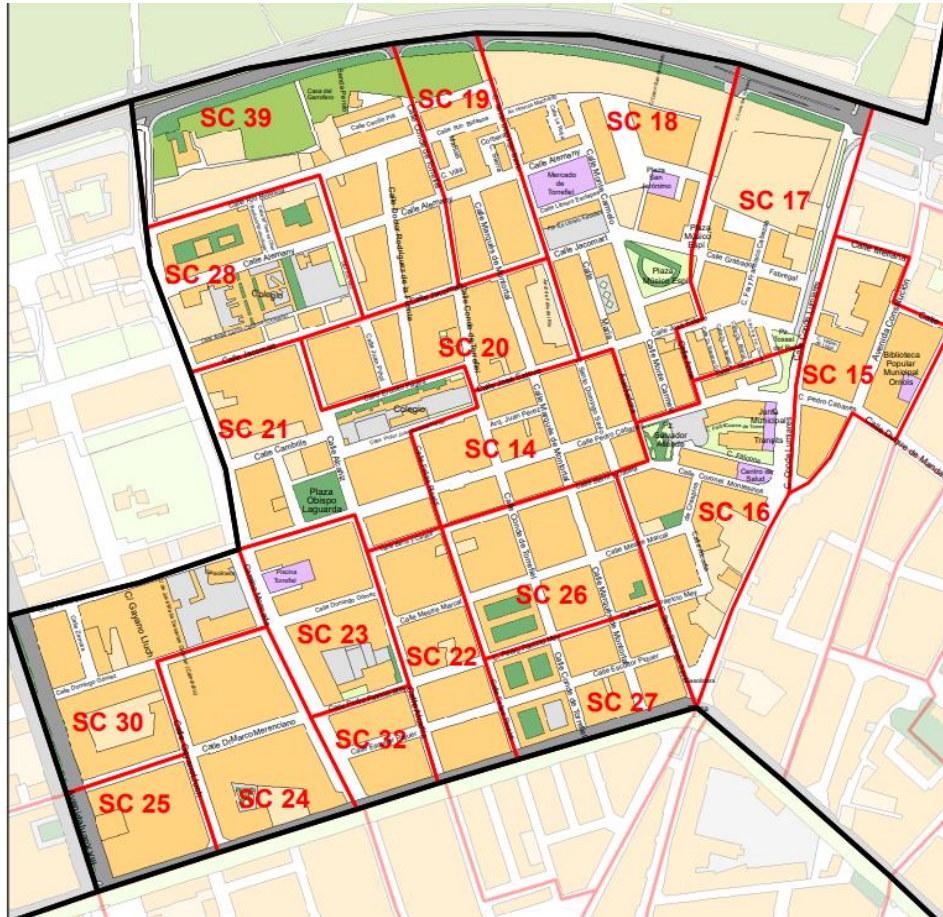

Font: Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En 2022 el districte de Rascanya va comptar amb una població de 53.566 habitants, (26.089 homes i 27.477 dones), una superfície de 262,9 hectàrees i presentava una densitat poblacional de 203,8 habitants per hectàrees.

El barri de Torrefiel compta amb 26.033 habitants (12.552 homes i 13.481 dones), té una extensió de 70,0 hectàrees i presenta una densitat poblacional de 371,9 habitants per hectàrea. Si comparem esta quantitat amb la ciutat de València, esta última té una densitat de població de 80,75 habitants per hectàrea, per la qual cosa podem dir que la densitat del barri de Torrefiel és molt major. Així i tot, Torrefiel no és el barri amb més densitat del districte de Rascanya, ja que Els Orriols compta amb una densitat de població de 418,4, en canvi, d'altra banda, el barri de Sant Llorenç compta amb tan sols 71,6 habitants per hectàrea.

Pla 3. Barri de Torrefiel

Font: Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

L'espai del barri de Torrefiel està compost per diversos carrers i avingudes que limiten o creuen este barri i que tenen una gran importància en la comunicació d'este, estes són: Avinguda dels Germans Machado, Avinguda de Joan XXIII, Avinguda Doctor Peset Alexandre i el Camí de Moncada. Este barri compta amb díhuit seccions censals.

3. APROXIMACIÓ ALS SEUS ANTECEDENTS HISTÒRICS

En este apartat s'ha dedicat un espai important per a fer un recompte d'antecedents històrics lligats al barri de Torrefiel dins del territori que comprén hui el districte de Rascanya a la ciutat de València.

En primer lloc, el barri de Torrefiel pren el seu nom del Comte de Torrefiel, que després de la desamortització de Mendizábal va comprar, juntament amb el Marqués de Montortal, diverses terres pertanyents al Monestir de San Miguel dels Reis.

Durant la conquesta de Jaume I existia una alqueria coneguda amb el nom de Rascanya, que donava nom al que actualment són Torrefiel i Orriols. Rascanya donava nom a una de les séquies de la Vega de València, una de les huit grans séquies de la nostra horta, i que fins aproximadament els anys cinquanta era destinada a regar 1.260 hectàrees de les hortes de les zones de Campanar i Orriols i en els tres municipis de l'Horta Nord, Tavernes Blanques, Alboraya i Almassera, on encara rega.

Imatge 1: Séquia de Rascanya pertanyent a la Vega de València

Font: "València Actua". Séquia de Rascanya. Data de consulta 3 de Febrer de 2023.

A la fi del S. XIV la partida de Rascanya es dividix en dos a causa d'un canvi de senyoriu i llavors succeïska la divisió entre Torrefiel i Orriols. Els primers assentaments eren de tipus agrícola i més tard es van establir alqueries importants com la del Racó de l' anell; la població era molt dispersa i es concentrava sobretot en les alqueries i en barraques de la zona.

El barri es va ser configurat durant l'època cantonalista fins a la II República, sobretot a partir de 1921, per cases de només una o dos plantes, que, de manera majoritària, eren d'ús agrícola, i va arribar a un màxim de 1.100 vivendes fins als anys 40 del segle XX. La Llei de Casas Baratas en 1921 i la Llei de Casas Económicas de 1925 impulsen la formació del barri amb construccions de traçat regular en quadrícula.

En este període es produïx un gran creixement i evolució fins al gran “boom” immobiliari en la dècada dels anys 70 del segle XX, durant la qual , també es van construir diferents blocs de cases barates. Un dels motius va ser per a acollir a població procedent de la immigració interior. A partir d'este període hi ha hagut un gran decreixement fins a l'actualitat.

La construcció d'esta època no contemplava els servicis o dotacions com a zones verdes o recreatives; este fet va començar a canviar durant els huitanta del segle passat en aprovar-se un pla urbanístic on es frenava la construcció massiva de vivendes i es reservava sòl per a servicis per al barri com a escoles o jardins.

Alqueria de Falcó

Esta alqueria és un exemple clar de la clàssica arquitectura rural valenciana datada a finals XVII, reconstruïda en eixa època sobre una anterior alqueria de la qual només van quedar alguns murs reutilitzats en esta reforma. Podem distingir dos edificis principals, d'èpoques distintes tal com s'aprecia en el seu interior, però units per la mateixa façana, així com també compta amb una sèrie de patis i corrals. Esta és una alqueria gran, on destaca la torreta, la porta d'accés i les finestres amb reixes fixes i de la qual es coneix el seu origen medieval però que és difícil d'aclarir. Finalment destacar el seu abandó progressiu a la fi del segle XX.

4. EL BARRI DE HUI DIA

Podem observar que Torrefiel continua sent un barri amb poques zones verdes i dotacions públiques, en haver basat el seu boom immobiliari dels 70 del segle passat en la construcció de vivendes i blocs, sense tindre en compte la medida europea reconeguda entre els metres quadrats de construcció de vivendes i els de servicis necessaris com a parcs. Les transformacions recents que han tingut el barri i aquelles que es troben en procés actualment estan relacionades amb diferents projectes de renovació urbana.

Entre estos projectes actuals, la proposta d'urbanisme per a Torrefiel és que l'ajuntament es faça càrrec de tots els terrenys i descampats en desús que hi ha en el barri i que estos passen a ser espais o servicis públics. Existix també la proposta d'integració de la Ronda nord i de la sud, així com dels diferents barris que estes comprenen.

Un altre dels projectes importants que s'està duent a terme en el barri és la conversió en zona de vianants del entorno del mercat de Torrefiel i de les futures zones públiques i verds que també es crearan. Això permetrà establir este mercat com a nou espai revitalitzador comercial de la zona.

Imatge 4: Pla del projecte de conversió en zona de vianants dels carrers que envolten el mercat

Font: Ajuntament de València. Data de consulta 3 de Febrer de 2023.

Trobem també el projecte “Torrefiel 15 minuts”, que fa referència a la renovació perquè Torrefiel siga un barri a 15 minuts i que compte amb tots les dotacions i servicis públics necessaris perquè se'l considere un barri consolidat.

Amb el concepte de “un barri a 15 minuts” parlem del projecte d'organització urbana que té com a objectiu reformar o reorganitzar determinats barris i ciutats de manera que cap persona haja de desplaçar-se més de quinze minuts des de la seua casa per a poder accedir a qualsevol servici bàsic.

A més alguna cosa que es pot observar fàcilment i que es va corroborar en les entrevistes fetes, és una divisió molt gran en el barri en dos parts i que contrasten notablement. Una, molt més cuidada i amb més equipament, vivendes més noves, comerços xicotets i supermercats i molt ambient i vida pels carrers. En canvi, l'altra part està molt més descurada, hi ha una gran falta de manteniment tant als carrers com en les vivendes, no hi ha apenas comerços i no hi ha vida pel carrer.

També s'observa fàcilment a Torrefiel un descuit de carrers i vivendes, edificis molt vells i amb la façana trencada o molt descurada, carrers bruts o arbres per podar. Així com una gran quantitat de vivendes homogènies que denoten la construcció en massa durant els anys seixanta i setanta del segle passat, amb una gran quantitat de baixos tancats per antics comerços tancats

Alqueria de Falcó

Quant a l'Alqueria de Falcó veiem que des del 1999 va deixar de pertànyer a la família que l'habitava fins al moment i va passar a estar en estat d'abandó fins fa uns anys que va començar a ser ocupada per immigrants. Recentment esta casona es va subhastar i va ser adquirida per l'ajuntament com a propietat municipal amb l'objectiu de reformar-la i formar part així del patrimoni públic.

5. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

A continuació descriurem el barri a partir de xifres i taules sobre la població i les vivendes que el componen. Esta informació ens ajudarà a conèixer més el barri i a aprofundir en el seu estudi a través de les dades oficials obtingudes de l'Oficina d'Estadística del Ajuntament de València.

Taula 1: Evolució de la població

	<i>Torrefiel</i>		<i>Ciutat de València</i>	
	<i>Habitants</i>	<i>Variació %</i>	<i>Habitants</i>	<i>Variació %</i>
1981	22.815	-	746.677	-
1986	22.804	0,0%	729.419	-2,1%
1991	23.679	3,8%	752.909	3,2%
1996	23.403	-1,2%	746.683	-0,8%
2001	23.122	-1,20%	750.476	0,51%
2012	26.100	12,9%	799.188	6,49%
2013	25.956	-0,55%	794.228	-0,62%
2014	25.643	-1,21%	787.301	-0,87%
2015	25.750	0,42%	787.266	0,00%
2016	25.961	0,82%	791.632	0,55%
2017	26.038	0,30%	792.086	0,06%
2018	26.331	1,13%	798.538	0,81%
2019	26.268	-0,24%	795.736	-0,35%
2020	26.444	0,67%	801.545	0,73%
2021	26.430	-0,05%	800.180	-0,17%
2022	26.033	-1,50%	797.665	-0,31%
<i>Variació 1r any/últim any</i>	14,10%		6,83%	

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

L'evolució del barri de Torrefiel, tal com podem veure en la Taula 1, no ha experimentat tendències clares i des del 1981 fins al 2001 hi ha diversos canvis al llarg dels anys. A pesar que en este període la població creix, el fa de forma molt reduïda, ja que durant els vint anys tan sols augmenta tres-cents habitants. Més tard, des del 2001 fins al 2012 hi ha un creixement del 13%, però en els següents dos anys descendix de nou el percentatge. Si continuem la sèrie cronològica, la tendència entre 2015 i 2020 és positiva excepte en 2019.

Taula 2: Població per sexe i edat

	<i>Torrefiel</i>						<i>Ciutat de València</i>	
	<i>Homes</i>	<i>% per grups d'edat</i>	<i>Dones</i>	<i>% per grups d'edat</i>	<i>Total</i>	<i>% per grups d'edat</i>	<i>Total</i>	<i>% per grups d'edat</i>
<i>0-15</i>	1.855	15	1.787	13	3.642	14	108.983	14
<i>16-64</i>	8.527	68	8.655	64	17.182	66	517.780	65
<i>65 i més</i>	2.170	17	3.039	23	5.209	20	170.902	21
<i>Total</i>	12.552	100	13.481	100	26.033	100	797.665	100
<i>% per sexe</i>	48,2		51,8		100			

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

Respecte a la distribució poblacional per grups d'edat, el barri de Torrefiel no presenta diferències dràstiques respecte a la globalitat de la ciutat de València. Per al grup d'edat de 0 a 15 anys, el barri i la ciutat s'assemblen; El següent grup d'edat, de 16-64 anys, el valor de Torrefiel és lleugerament superior al de la ciutat de València i de manera contrària el del grup d'edat de majors de 65 anys és lleugerament inferior al del conjunt de la ciutat. Una altra conclusió que extraïem de la taula 2, és que el valor de les dones és superior al dels homes en un 4% aproximadament, però si desglossem este valor, advertim que esta diferència entre

homes i dones és realment significativa en el grup d'edat de majors de 65 anys, que pot atribuir-se a la feminització del grup poblacional amb major edat.

Taula 3: Població segons lloc de naixement

	<i>Torrefiel</i>		<i>Ciutat de València</i>	
	<i>núm. persones</i>	<i>%</i>	<i>núm. persones</i>	<i>%</i>
<i>València</i>	12.715	48,8%	424.868	53%
<i>Resta de L` Horta</i>	551	2,1%	21.598	3%
<i>Resta de la C. Valenciana</i>	1.261	4,8%	57.409	7%
<i>Resta de l'Estat</i>	4.686	18,0%	128.557	16%
<i>Estranger</i>	6.820	26,2%	165.233	21%
<i>Total</i>	26.033	100	797.665	100

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En esta tercera taula es reflectix la població de Torrefiel i de la ciutat de València segons el lloc de naixement. Les diferències entre les procedències dels habitants de Torrefiel són lleugerament superiors per a persones procedents d'altres latituds, 26,2 enfront de 21%, d'altres parts de la geografia espanyola, 18% enfront del 16%, i de la resta de la Comunitat Valenciana. Per tant, hi ha menys persones originàries de València, 48,8 enfront del 53% de la resta del municipi. Hi ha per tant, major concentració de persones procedents d'altres llocs.

Taula 4: Població nascuda en la resta de l'Estat, per comunitats principals

<i>Torrefiel</i>	<i>Ciutat de València</i>
------------------	---------------------------

	Total	%	Total	%
<i>Castella-la Manxa</i>	2.075	44%	41.772	32%
<i>Andalusia</i>	934	20%	22.176	17%
<i>Madrid (Comunitat de)</i>	252	5%	12.581	10%
<i>Aragó</i>	345	7%	10.364	8%
<i>Castella i Lleó</i>	264	6%	9.596	7%
<i>Catalunya</i>	203	4%	8.237	6%
<i>Resta de CCAA</i>	612	13%	23.831	19%
<i>Total</i>	4.685	100%	128.557	100%

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València

En esta quarta taula es presenta la diferència entre la població del nostre barri objecte d'estudi i la ciutat, atés l'origen de procedència de la població per comunitat autònoma. Podem apreciar com la comunitat majoritària de procedència tant dins del barri com de la ciutat de València és Castella-la Manxa amb un 32% a la ciutat, però fins i tot superat per Torrefiel amb un 44%. Si continuem fixant-nos en la procedència de la població per comunitats, la segona amb major població d'origen és Andalusia, que dins de la ciutat representa un 17% i el valor del qual augmenta en el nostre barri fins al 20%. A partir d'estes dos la resta de comunitats mantenen una proporció similar, però tots els valors són superiors a la ciutat de València.

Taula 5: Població estrangera segons sexe i nacionalitat

<i>Torrefiel</i>					
<i>Homes</i>	<i>%</i>	<i>Dones</i>	<i>%</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>

<i>Unió Europea (27)</i>	399	17%	363	16%	762	16%
<i>Amèrica del Sud</i>	779	32%	823	37%	1.602	34%
<i>Àsia</i>	405	17%	226	10%	631	14%
<i>Amèrica Central</i>	155	6%	291	13%	446	10%
<i>Àfrica</i>	457	19%	289	13%	746	16%
<i>Resta d'Europa</i>	205	9%	230	10%	435	9%
<i>Amèrica del Nord</i>	7	0%	20	1%	27	1%
<i>Total</i>	2.407	100%	2.244	100%	4.651	100%
<i>Ciutat de València</i>						
	<i>Homes</i>	<i>%</i>	<i>Dones</i>	<i>%</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
<i>Unió Europea (27)</i>	15.644	26%	16.127	27%	31.771	27%
<i>Amèrica del Sud</i>	15.858	27%	18.490	31%	34.348	29%
<i>Àsia</i>	10.826	18%	7.990	13%	18.816	16%
<i>Amèrica Central</i>	2.998	5%	5.458	9%	8.456	7%
<i>Àfrica</i>	7.607	13%	3.941	7%	11.548	10%
<i>Resta d'Europa</i>	5.214	9%	6.204	10%	11.418	10%
<i>Amèrica del Nord</i>	1.263	2%	1.430	2%	2.693	2%
<i>Oceania i Altres</i>	74	0%	48	0%	122	0%
<i>Total</i>	59.484	100%	59.688	100%	119.172	100%

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València

Abans de començar a analitzar les dades de la taula 5 cal comentar la diferència entre la població nascuda a l'estranger (Taula 3) i la població estrangera (Taules 5 i 7).

La població nascuda a l'estranger pot tindre nacionalitat espanyola, però la població estrangera només té nacionalitat estrangera, no espanyola. És per això la diferència entre la

població segons lloc de naixement del barri de Torrefiel de la Taula 3 (6.820) i la població estrangera de les Taules 5 i 7 (4.651), que assenyala que en el barri hi ha 2.169 habitants nascuts a l'estranger però amb nacionalitat espanyola.

Una vegada aclarit esta dada, la distribució de la població d'acord amb la nacionalitat, s'observa que els valors més alts en tots dos casos, es corresponen amb la població estrangera procedent d'Amèrica del Sud, 34% i 29% i lus procedents de la Unió Europea, 16% en el nostre barri enfront del 27%. Destacable un 16% procedents d'Àfrica enfront del 10% per a tot el municipi.

Si atenem la distribució per sexe i nacionalitat, és remarcable la feminització de la població procedent de centreamèrica i sudamèrica, així com la masculinització de la població d'origen d'Àfrica i Àsia, amb 5 punts de diferència percentual tant per al barri com per a València..

Taula 6: Nacionalitats estrangeres majoritàries any de referència i dècada anterior

<i>Torrefiel (2012)</i>		<i>Ciutat de València (2012)</i>		<i>Torrefiel (2022)</i>		<i>Ciutat de València (2022)</i>	
<i>l'Equador</i>	21,0	<i>Romania</i>	11,7	<i>Colòmbia</i>	11,6	<i>Itàlia</i>	8'9
<i>Bolívia</i>	13,7	<i>Bolívia</i>	10,4	<i>l'Equador</i>	8,4	<i>Colòmbia</i>	8,7
<i>Romania</i>	10,7	<i>l'Equador</i>	9,4	<i>Romania</i>	6,9	<i>la Xina</i>	6,7
<i>Colòmbia</i>	5,9	<i>Colòmbia</i>	7,1	<i>Hondures</i>	6,5	<i>Romania</i>	6,6

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022 i de 2012. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En esta sexta taula es mostren les variacions que hi ha hagut en l'última dècada (2012-2022), respecte a les nacionalitats estrangeres majoritàries. Les variacions que s'observen: La procedència majoritària ha canviat de l'Equador 21%, Bolívia, 13,7% i Romania, 10,7% a Colòmbia 11,6%, l'Equador, 8,6% i Romania. 6,9%. Descens notable d'equatorians i romanesos a Torrefiel i aparició de bolivians. En el municipi, els romanesos i bolivians també

han descendit, estos últims han desaparegut de la taula. Augment de colombians acorde a la ciutat i en el barri.

Cal destacar sobretot , l'aparició de la procedència italiana en el cas de València, ja que en el 2012 no es trobava entre les quatre procedències majoritàries i en canvi en el 2022 representa el primer lloc però no es reflectix a Torrefiel.

Taula 7: Comparació població estrangera 2012 i 2022.

		<i>Torrefiel</i>		<i>Ciutat de València</i>	
<i>2012</i>	<i>Població total</i>	26.100	17'55%	799.188	13'57%
	<i>Població estrangera</i>	4.519		108.449	
<i>2022</i>	<i>Població total</i>	26.033	17,86%	797.665	14,94%
	<i>Població estrangera</i>	4.651		119.172	

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022 i de 2012. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En esta Taula 7 es reflectixen diferències de 4 punts en el percentatge de població estrangera entre el barri i la ciutat, 13,57 enfront de 17,55. En l'actualitat tots dos percentatges han augmentat encara que el barri continua presentant valors superiors, en uns tres punts aproximadament.

Taula 8: Fulles padronals segons el nombre de persones

	<i>Torreïel</i>		<i>Ciutat de València</i>	
	<i>Fulles familiars</i>	<i>%</i>	<i>Fulles familiars</i>	<i>%</i>
<i>1 persona</i>	3.209	31%	117.069	35%
<i>2 persones</i>	2.910	28%	92.098	27%
<i>3 persones</i>	2.028	19%	61.692	18%
<i>4 persones</i>	1.500	14%	46.398	14%
<i>5 persones</i>	479	5%	13.529	4%
<i>6 persones</i>	209	2%	4.457	1%
<i>7 o més persones</i>	155	1%	3.241	1%
<i>Total</i>	10.490	100%	338.484	100%

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En esta octava taula es mostra la composició de les llars familiars per nombre de persones convivents registrades en les fulles padronals. Tant en el cas de Torreïel com en el cas de la ciutat de València no existixen diferències significatives. El cas més nombrós són les llars unipersonals en els dos espais d'anàlisi, però sent més elevat el valor a València (35%) que a Torreïel (31%). Un terç de les llars, es componen de fulles unipersonals que, en molts casos, representen a persones majors, moltes vegades dones. A continuació, les llars amb dos persones, que representen el següent grup més elevat amb un 28% a Torreïel i un 27% a València. Les vivendes unipersonals i aquelles compostes per dos persones representen el 60% aproximadament de les llars tant en el barri estudiat com en el conjunt de la ciutat. La resta el representen les llars compostes per tres persones (19% a Torreïel i 18% a València) i 4 persones (14% tant a Torreïel com a València).

Taula 9: Nombre de fulles padronals i persones

	<i>Torreïel</i>	<i>% respecte al total</i>	<i>Ciutat de València</i>
<i>Total de fulles</i>	10.495	3%	338.929
<i>Total de persones</i>	26.033	3%	797.665
<i>Fulles familiars</i>	10.490	3%	338.484
<i>Persones en fulles familiars</i>	25.987	3%	791.754
<i>Mitjana de persones en fulles</i>	2,48	106%	2,35
<i>Fulles col·lectives</i>	5	1%	445
<i>Total de persones en fulles col·lectives</i>	46	1%	5.911

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

Com es mostra en la taula 9, les fulles padronals -que arrepleguen la informació de les persones que estan empadronades en un mateix lloc- inclouen, d'una banda, les fulles familiars (llars) i, d'altra banda, fulles col·lectives que arrepleguen empadronaments en residències, vivendes tutelades, etcètera. A Torreïel, la població és de 26.033, hi ha 10.490 nuclis familiars que compartixen llar o residència col·lectiva, la qual cosa suposa un 3% de la ciutat. La mitjana de persones per fulla en el barri és similar a la del conjunt de la ciutat, 2'48 i 2'35 punts percentuals respectivament. Respecte a les fulles col·lectives, es registren 5 en el barri enfront de les 445 de la ciutat de València, la qual cosa representa l'1% del total de la ciutat.

Taula 10: Principals dades demogràfiques¹

	<i>Torrefiel</i>	<i>Diferència</i>	<i>Ciutat de València</i>
<i>Taxa bruta de natalitat²</i>	7,1	0,28	6,82
<i>Taxa bruta de mortalitat³</i>	9,0	-0,45	9,45
<i>Taxa general de fecunditat⁴</i>	31,3	1,1	30,20
<i>Relació de masculinitat⁵</i>	93,1	2,6	90,5
<i>Edat mitjana</i>	44,0	-0,9	44,9
<i>Índex d'envelliment⁶</i>	143,0	-13,8	156,8
<i>Índex de sobreenvjecimiento⁷</i>	14,1	-1,8	15,9
<i>Índex demogràfic de dependència⁸</i>	51,5	-2,6	54,1

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022 i a 1 de gener de 2021. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

En esta taula, amb les principals dades demogràfiques, trobem diferències significatives entre el nostre barri objecte d'estudi i el conjunt de la ciutat. La major diferència de valors és quant a l'índex d'envelliment, ja que a la ciutat és 156,8 i a Torrefiel és de 143, tretze punts menys, la qual cosa ens indica que la població de la ciutat de València està més envellida que la població del barri de Torrefiel. També podem destacar que la relació de masculinitat és major

¹ Les dades corresponen alguns a l'any 2021, referits al 2020 i altres al 2022, referits al 2020.

² Nombre de naixements d'una població per cada mil habitants en un any, a 1 de gener de 2021.

³ Nombre de defuncions d'una població per cada mil habitants en un any, a 1 de gener de 2021.

⁴ Nombre de naixements vius per cada grup de dones en edat de 15 a 49 en un any, a 1 de gener de 2021.

⁵ Relació d'homes i dones d'una població expressada mentres per cent, a 1 de gener de 2022.

⁶ Proporció del nombre de persones de més de 65 anys respecte a la població total, a 1 de gener de 2022.

⁷ Nombre de persones majors de 75 anys que hi ha per cada persona major de 65 anys, a 1 de gener de 2022.

⁸ Proporció de persones dependents (persones menors de 16 anys o majors de 64 anys) sobre la població en edat de treballar (entre 16 i 64 anys), a 1 de gener de 2022.

per al barri que per a la ciutat (amb una diferència de 2,6 punts), la qual cosa ens indica que en el barri la relació de decanta lleument cap a major masculinitat. Un altre de les dades interessants a destacar, és l'índex demogràfic de dependència, que a Torrefiel és de 51,5 i a València és de 54,1. Finalment, tant l'índex de natalitat com el de mortalitat són xifres similars, amb una diferència de menys d'un punt.

Taula 11. Població de 16 i més anys en vivendes principals segons sexe i relació amb l'activitat econòmica⁹

	<i>Total</i>	<i>Actius</i>	<i>% respecte del total</i>	<i>Ocupats</i>	<i>% respecte del total</i>	<i>Aturats</i>	<i>% respecte del total</i>	<i>Inactius</i>	<i>% respecte del total</i>
<i>Homes</i>	9.900	6.490	66%	4.450	45%	2.045	21%	3.410	34%
<i>Dones</i>	10.140	5.470	54%	3.455	34%	2.015	20%	4.670	46%
<i>Total</i>	20.040	11.955	60%	7.895	66%	4.060	34%	8.085	40%

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

La població en relació amb l'activitat econòmica per vivenda la trobem en esta Taula 11, i ens mostra que en el barri de Torrefiel el 60% de la població es troba activa. D'entre esta població activa, el 66% està ocupada, mentre el 34% està parada. Dins de la població ocupada distingim una diferència significativa entre dones i homes, on el 45% dels homes estan ocupats, mentre en el cas de les dones esta xifra descendix fins al 34%. Diferència que s'equilibra a l'observar els percentatges de persones inactives, amb un 34% per als homes i un 46% per a les dones.

⁹ Les dades d'esta taula estan arrodonits a 0 i 5.

Taula 12: Població activa de 16 i més anys en vivendes principals segons sexe i activitat de l'establiment

	<i>Agricultura, ramaderia i pesca</i>	<i>Indústria</i>	<i>Construcció</i>	<i>Servicis</i>	<i>Total</i>
<i>Homes</i>	115	1.130	1.170	3.595	6.490
<i>Dones</i>	15	445	85	4.655	5.470
<i>Total</i>	125	1.575	1.255	8.255	11.955

Font: Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022. Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

La Taula 12 ofereix dades sobre la distribució de població activa segons sexe per activitats. Dins d'estos sectors, el sector servicis és altament majoritari, seguint també la tendència de la ciutat cap a la gran terciarització de l'economia, de 11.955 persones en total, 8.255 es dediquen a este sector, que està feminitzat amb 4.655 dones d'un total de 8.255 persones. Esta gran feminització contrasta amb la resta de sectors, masculinizados estos, sobretot el sector de la construcció i de la indústria, amb una diferència molt significativa on hi ha 1.170 homes i 85 dones en la construcció, i 1.130 homes i 445 dones en indústria. Finalment, el sector primari, agricultura, ramaderia i pesca, sector minoritari i només trobem 125 persones, on també hi ha una gran masculinización.

Taula 13: Vivendes segons any d'antiguitat

	<i>Torrefiel</i>		<i>Ciutat de València</i>	
	<i>Vivendes</i>	<i>%</i>	<i>Vivendes</i>	<i>%</i>
<i>1801 - 1900</i>	2	0,02%	6.271	1,52%
<i>1901 -1920</i>	21	0,18%	7.613	1,84%
<i>1921 - 1940</i>	223	1,92%	22.168	5,36%
<i>1941 - 1960</i>	908	7,80%	49.887	12,07%
<i>1961 - 1980</i>	7.197	61,86%	193.350	46,78%
<i>1981 - 2000</i>	2.189	18,81%	85.858	20,77%
<i>2001 - 2010</i>	987	8,48%	40.087	9,70%
<i>2011 - actual</i>	108	0,93%	6.837	1,65%
<i>Total</i>	11.635	100,00%	413.279	100,00%

Font: Cadastre de Béns immobles. Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022.

En esta Taula 13 ens mostra que hi ha una gran diferència entre les vivendes construïdes entre uns períodes i altres. El període on més vivendes es van construir va ser en el 1961 - 1980, que coincidix amb un període d'expansió i construcció a València, i entre els barris on va haver-hi un gran creixement, es troba Torrefiel, amb construccions en massa de vivendes i edificis. L'altre període on va proliferar la construcció va ser en 1981 - 2000. Estes tendències de construcció a Torrefiel en estos dos períodes es corresponen amb l'evolució que paral·lelament va patir València, encara que en menor mesura, perquè a València les

vivendes construïdes entre 1961 i 1980 representen el 46% del total mentres a Torrefiel representen el 61%.

Taula 14. Valors cadastrals mitjans per vivenda

	<i>Torrefiel</i>	<i>Variació respecte a la ciutat</i>	<i>Ciutat de València</i>
<i>Valor del sòl</i>	8.710 €	-9.637 €	18.347 €
<i>Valor de la construcció</i>	24.173 €	-4.946 €	29.119 €
<i>Valor total</i>	32.883 €	-14.585 €	47.468 €
<i>Valor per m²</i>	335,77 €	-97 €	432,80 €

Font: Cadastre de Béns immobles. Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2022.

La Taula 14 mostra que els valors cadastrals mesurats per vivenda en el barri de Torrefiel es troben tots per davall de la mitjana de la ciutat de València. Per exemple, el valor del sòl és de 9.637€ més barat que la mitjana de la ciutat o respecte al valor total, la valoració total de les vivendes llancen 14.585€ menys que la mitjana de València.

6. RENDA I VULNERABILITAT

A continuació exposem les dades relatives al nivell econòmic i les taxes de vulnerabilitat del barri registrades en el barri de Torrefiel. La informació relativa a la renda mitjana i el percentatge de població en risc de pobresa està dividit per seccions censals de tot l'àrea d'actuació del Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende que inclou els següents barris, pobles i pedanies: Orriols, Torrefiel, Benifaraig, Poble Nou, Carpesa, Cases de Barcena, Mauella, Massarrojos, Borbotó.

Taula 15. Valors de renda mitjana i població en risc de pobresa per seccions censals

<i>Seccions</i>	<i>Renda¹⁰</i>	<i>Risc de pobresa¹¹</i>
1514	8416,00	34,90
1515	8382,00	29,80
1516	8560,00	32,70
1517	7611,00	36,20
1518	9048,00	23,30
1519	7814,00	36,60
1520	7637,00	38,30
1521	8845,00	28,30
1522	8140,00	38,30

¹⁰ Renda mitjana d'una persona resident en la secció indicada. Un valor alt indica un nivell menor de vulnerabilitat.

¹¹ Percentatge de població amb ingressos per unitat de consum inferiors al 60% de la mitjana en la secció. Un valor alt indica un nivell menor de vulnerabilitat.

1523	9140,00	27,50
1524	10860,00	20,40
1525	7814,00	37,10
1526	7791,00	36,80
1527	8511,00	34,10
1528	10452,00	14,40
1530	13132,00	12,30
1532	9194,00	30,10
1539	8170,00	27,70

Font: “Àrees vulnerables a la ciutat de València. Seccions censals. 2019”, Oficina Estadística de València.

Pel que respecta a les dades referents al nivell econòmic de Torrefiel, en esta taula observem variacions en la renda mitjana de les diferents seccions censals. Els ingressos més elevats es registren en la secció 1530 amb 13.132 euros, seguit de la secció 1524 amb 10.860 euros i de la secció 1528 amb 10.452 euros. A més, és en estes seccions on es registren els percentatges més baixos de població en risc de pobresa.

Per contra, la secció amb la renda mitjana més baixa és la 1517 amb 7.611 euros, seguit de la secció 1520 amb 7.637 euros. Així i tot, contrastem que estes no són les seccions censals amb el risc de pobresa més alt, ja que juntament amb estes dos, trobem les seccions 1522 i 1525, amb un risc de pobresa de 38'30% i 37'10% respectivament.

Taula 16. Població vulnerable del districte

<i>CMSS Salvador Allende</i>	<i>Població</i>	<i>Total població vulnerable</i>	<i>% població / barri</i>	<i>% població vulnerable / CMSS</i>
Orriols	16.423	12.164	74,1%	38,91%
Torrefiel	26.268	15.791	60,1%	50,52%
Benifaraig	1.014	1.014	100,0%	3,24%
Poble Nou	899	0	0,0%	0,00%
Carpesa	1.186	1.186	100,0%	3,79%
Cases de Barcena	345	345	100,0%	1,10%
Mauella	45	45	100,0%	0,14%
Massarrojos	2.362	0	0,0%	0,00%
Borbotó	715	715	100,0%	2,29%
Total CMSS	49.257	31.260	63,5%	100,00%

Font: “Àrees vulnerables a la ciutat de València. Seccions censals. 2019. Aplicat als centres municipals de Servicis Socials CMSS” (2020).

Esta Taula 16 oferix dades relatives a la població vulnerable, desagregats per barris que corresponen al Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende. Dins de la categoria de “població vulnerable” s’inclou aquella població que es troba en àrees vulnerables, potencialment vulnerables i aquelles que tenen factor socioeconòmic de vulnerabilitat. El càlcul d'esta variable de la vulnerabilitat es realitza mitjançant un índex sintètic que agrupa indicadors demogràfics, socioeconòmics i d'equipaments. La població

total afectada per la vulnerabilitat del territori que correspon al Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende és de 31.260, la qual cosa representa un 63,5% del total de la població. En este cas, el barri de Torrefiel té una població vulnerable de 15.791, la qual cosa representa un 60'1% de la població total del barri, així i tot continua sent un dels barris amb un percentatge inferior de població vulnerable, ja que dins de l'àrea d'actuació del CMSS hi ha altres cinc àrees que tenen percentatges del 100% de població vulnerable

Taula 17. Població en risc de pobresa relativa considerant el llindar nacional de pobresa segons ingressos arreplegats en fonts tributàries.

	<i>Població en risc de pobresa</i>
Secció 1514	36,9%
Secció 1515	24,8%
Secció 1516	30,2%
Secció 1517	38,8%
Secció 1518	20,0%
Secció 1519	28,0%
Secció 1520	34,5%
Secció 1521	24,2%
Secció 1522	28,8%
Secció 1523	19,5%
Secció 1524	18,1%
Secció 1525	32,6%
Secció 1526	38,6%
Secció 1527	34,4%
Secció 1528	13,6%
Secció 1530	14,8%
Secció 1532	26,1%
Secció 1539	24,2%
Ciutat de València	19,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de ODS. Oficina Estadística Panell d'Indicadors ODS. Data de Consulta Juliol de 2023.

La població en risc de pobresa es calcula com el percentatge de la població en risc de pobresa relativa considerant el llindar nacional de pobresa associada a ingressos arreplegats

en fonts tributàries respecte a la població resident. Les dades de Torrefiel sobre la població en risc de pobresa per seccions censals són molt variats. De les seccions censals que estan per damunt de la mitjana de València destaquen la 1514, 1516, 1517, 1520, 1525, 1526 i 1527 amb valors per damunt del 30%. Per davall de la mitjana de València trobem la 1528 amb 13,6% i la 1530 amb 14,8%. La resta de seccions de Torrefiel estan molt pròximes a la mitjana de la ciutat.

7. RECURSOS

7.1 Recursos socials:

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS TORREFIEL

C/ Jacomart, 22 (46019) València

Telf: 963680670

Correu electrònic: info@avvtorrefiel.es

JUNTA MUNICIPAL DE TRÀNSITS

C/ Conde de Lumiares, 5 (46019) València

Telf: 962084365

Correu electrònic: jmtransit@valencia.es

ASSOCIACIÓ LA CASA GRAN

C/ del Dr , Rodríguez de la font, 8 baix (46019) València

Telf: 963463374

Correu electrònic: info@lacasagrande.org

www.lacasagrande.org

CENTRE MAMBRE - AREA D' INCLUSIÓ CARITAS VALÈNCIA

C/ Alcanyís, 57 baix (46019) València

Telf: 963666492

Correu electrònic: mambre.cdvalencia@caritas.es

www.caritasvalencia.org/

CARITAS PARROQUIAL SANT DIONISIO I SAN PANCRACIO

C/ Marqués de Montortal, 46 baix (46019) València

Telf: 963664438

Correu electrònic: parroquiasanpancracio@hotmail.es

“ACOLLIDA” CENTRE D'ATENCIÓ DIÛRNA D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

C/ Marqués de Montortal, 60 baix (46019) València

Telf: 963669337

Correu electrònic: acollida@iniciativessolidaries.com

www.iniciativessolidaries.com

UNITAT D' IGUALTAT TORREFIEL - ORRIOLS

Plaça de Salvador Allende, 5 (46019) València

Telf: 963211653

correu electrònic: uitorrefielorriols@valencia.es

<https://www.valencia.es/cas/igualdad/inicio>

CREU ROJA

C/ Berní i Català, 53 baix (46019) València

Telf: 963677375

www.cruzroja.es

FEDERACIÓ UNIÓ AFRICANA ESPANYA “PAPA BALÀ”

C/ Marqués de Montortal, 65 baix (46019) València

Telf: 600614521/602896020

Correu electrònic: federacionafrica@gmail.com

SOS. ODONTOLOGIA SOCIAL

C/ Berní i Català, 55 baix (46019) València

Telf: 960445102

www.sos.odontologiasocial.com

AVS. ASOCIACIÓ DE DONES SORDES DE VALÈNCIA

C/Mestre marçal, 46 baix (46019) València

Telf: 963264175

Correu electrònic: valenciasordos@hostmail.com

AVS. ASSOCIACIÓ VALENCIANA DE PERSONES SORDES

C/ Mestre marçal, 46 baix (46019) València

Telf: 963264175

Correu electrònic: valenciasordos@hostmail.com

AVS. CLUB ESPORTIU DE PERSONES SORDES

C/ Mestre marçal, 46 baix (46019) València

Telf: 963264175

Correu electrònic: valenciasordos@hostmail.com

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES UDP. LA PAZ

C/ Doctor peset aleixandre, 62 (46025) València

Telf: 963323678

<http://www.valenciaudp.org/>

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS TORRECALAP

Telf: 690167876

correu electrònic: torrecalap2016@gmail.com

CENTRE DE DIA PER A PERSONES AMB DANY CEREBRAL SOBREVINGUT TORREFIEL.

C/ Zamora, 9 (46025) València

Tel: 963478377

Correu electrònic: poocc_ivas@gva.es

www.ivass.gva.es

CENTRE MUNICIPAL D'ACTIVITATS PER A PERSONES MAJORS SALVADOR ALLENDE.

C/ Conde de lumiares, 5 (46019) València

Tel: 962084375

Correu electrònic: cmapm_salvadorallende@valencia.es

OFICINA D'OCUPACIÓ FELIPE RINALDI

C/ Felipe Rinaldi, 42 baix (46019) València

Tel: 963668766/ 963866000

Correu electrònic: espailabora_rinaldi@gva.es

www.labora.gva.es

SPES-V02. SERVICI PSICO-PEDAGÒGIC ESCOLAR

C/ Erudit pagés (CEIP Torrefiel), 1 (46019) València

Tel: 961206940

Correu electrònic: 46402391@gva.es

<http://spev02.edu.gva.es/>

VIVENDA TUTELADA SOM ROGLE-I

C/ Doctor peset aleixandre, 48 (46019) València

Tel: 611096393

Correu electrònic: somrogle.coop@gmail.com

<http://somrogle.wordpress.com>

7.2 Recursos educatius

CEIP Torrefiel

C/ De l' Erudit Pagès, 1 (46019) València

Tel: 962566360

CEIP Antonio Machado

Plaça del Músic Espí, 15 (46019) València

Tel: 962565280

CEIP Professor Sanchís Guarner

Carrer de Pere Patrici Mey, 44 (46019) València

Tel: 962566080

IES José Ballester

C/ d'Alemanya (46019) València

Tel: 961206255

Col·legi sant Antoni Abat - Salesianos València SAA

Av. Primat Reig, 2 (46009) València

Tel: 96 365 57 00

Correu electrònic: valencia.sanantonioabad@salesianos.edu

<https://valenciasaa.salesianos.edu/>

7.3 Recursos sanitaris

CENTRE DE SALUT SALVADOR ALLENDE

C/ del Comte de Lumiares, 3 (46019) València

Tel: 961925050

Fax: 963651671

CENTRE DE SALUT DE VALÈNCIA JOAN XXIII

Av. Joan XXIII, 39 (46025) València

Tel: 961923750

HOSPITAL LA FE - HOSPITAL DE REFERÈNCIA

Av. Fernando Abril Martorell, 106 (46026) València

Tel: 961244000

7.4 Recursos de transport

- **Autobusos EMT**

- C3 Circular Grans Vies
- 64 Hosp. La Fe
- 26 Moncada - Porta de la Mar
- 6 Torrefiel - Hospital La Fe
- 12 Ciutat Art. Faller - Pl. Amèrica
- 16 Vinalesa - Porta de la Mar
- 60 Av. de l' Oest - Torrefiel
- 64 Benicalap - Est. J. Sorolla / Hosp. La Fe

- **Metre**

- Estació Tossal del Rei : Línia 6.

- **Valenbisi**

- Estació n °235: Conde Torrefiel - Cecilio Plà
- Estació n°234: Plaza Músic Espí
- Estació n°177: Alcudia de Crespins - Pedro Patricio Mey
- Estació n°231: Alcanyís - Cambrils
- Estació n°175: Joan XXIII - Domingo Gómez
- Estació n°176: Cno. Moncada - Pedro Patricio Mey

8. CENTRE MUNICIPAL DE SERVICIS SOCIALS

En el següent apartat, es mostra la informació sobre el Centre Municipal de Servicis Socials (CMSS) de Salvador Allende que inclou els següents barris i pedanies: Torrefiel, Els Orriols, Poble Nou, Massarrojos, Mahuella- Tauladella, Els cases de Barcena, Carpesa. Borbotó i Benifaraig. A l'inici de l'apartat trobem una part quantitativa amb dades de la memòria de l'any 2022 del barri de Torrefiel. I seguidament, una part qualitativa a partir de l'entrevista que hem realitzat al Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende.

8.1 Dades sobre el Centre Municipal de Servicis Socials de Torrefiel.

A continuació es mostra informació sobre el Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende a partir de la memòria Social de l'any 2022 del centre.

Taula 18: Expedients¹² segons barri i CMSS

		Expedients	% CMSS
Salvador Allende	Benifaraig	35	0,88
	Borbotó	28	0,71
	Carpesa	60	1,51
	Els Orriols	1628	40,80
	Els cases de barcena	17	0,43
	Mahuella-Tauladella	6	0,16
	Massarrojos	52	1,31
	Poble Nou	63	1,58
	Torrefiel	1965	49,24
	No consta	94	2,36
	Altres	43	1,08
	Total CMSS	3991	100

Font: Memòria Social del barri de Torrefiel, 2022

La taula mostra el nombre total d'expedients per barris, així com el percentatge de casos per barri respecte al total del CMSS. En este cas, trobem que el total del CMSS és de 3.991 expedients registrats l'any 2022, dels quals 1.965 corresponen al barri de Torrefiel, d'això podem destacar que és el barri amb més expedients amb una representació del 49'24% del

¹² Expedients es referix a nuclis familiars (grup familiar o persones que viuen soles) i, en este cas, aquells amb els quals s'ha treballat al llarg de l'any.

total. Per contra veiem que les pedanies compten amb un menor percentatge respecte als dos barris i això el podem atribuir a la distància amb el CMSS, és a dir, este centre es troba entre el barri de Torrefiel i Orriols pel que estos dos tenen millor accessibilitat als seus servicis i representen el 90% dels expedients. També és atribuïble a la menor densitat de població.

Taula 19: Usuaris/as. Piràmide

	Altres		Home		Dona		Total	
	núm	%	núm	%	núm	%	núm	%
0-15	3	0,63	252	53,16	219	46,20	474	14,73
16-17	1	1,30	46	59,74	30	38,96	77	2,39
18-64	5	0,29	692	40,73	1002	58,98	1699	52,78
65-79	0	0	142	34,13	274	65,87	416	12,92
80 i més	3	0,54	186	33,63	364	65,82	553	17,18
Total	12	0,37	1318	40,94	1889	58,68	3219	100
% sexe	0,37		40,94		58,68		100	

Font: Memòria Socyal del barri de Torrefiel, 2022

En esta taula trobem la informació sobre les persones usuàries del barri de Torrefiel durant el 2022, sobretot, aquella relativa al sexe i edat. D'un total de 3219 persones usuàries, el 40'94% són homes i el 58'68% són dones, per la qual cosa sí que podem afirmar que hi ha una certa feminització de l'atenció dels Servicis Socials. La xifra de les dones ateses sempre és major a les dels homes excepte per al període d'edat d'entre 0-17 anys, a partir d'esta edat són les dones les que més acudixen als Servicis Socials. La majoria dels casos pertanyen a les persones d'entre 18-64 anys.

Taula 20: Intervencions segons el sector de referència de la intervenció

	Intervencions	
	Número	%
Família	1.236	42,07
Infància	51	1,74
Joventut	24	0,82
Dona	58	1,97
Persones majors	965	32,85

Persones amb discapacitats	218	7,42
Persones sense llar	7	0,24
Persones refugiades i asiliadas	38	1,29
Persones migrants	131	4,46
Malaltia mental	30	1,02
Persones en situació de dependència	104	3,54
Altres grups en situació de necessitat	76	2,59
Total	2.938	100

Font: Memòria Socyal del barri de Torrefiel, 2022

Si ens fixem en la xifra total, durant l'any 2022, el total d'intervencions segons el sector de referència de la intervenció és de 2938. La xifra més alta correspon al sector de la família amb un 42'07%, la qual cosa ens mostra l'important que són els Servicis Socials en este àmbit. A este li segueixen les intervencions del sector de persones majors amb un percentatge del 32'85%, que reflectix que estes persones mostren una major necessitat dels Servicis Socials.

Taula 21: Intervencions segons tipus de valoració

		Intervencions	%
Necessitats relacionades amb la informació i l'accés a sistemes de protecció social	Informació general sobre servicis socials	495	16,91
	Informació sobre presentacions econòmiques (PEIS, dependència, etc)	394	13,46
Necessitat relacionada amb la falta de mitjans de subsistència	Manca d'ingressos per a cobrir necessitats bàsiques	476	16,26
	Desnonaments i impagaments de lloguers	45	1,54
	Impossibilitat d'abordar gastos extraordinaris (ulleres, odontòlegs...)	35	1,20
	Impossibilitat d'abordar altres gastos relacionats amb la vivenda (llum, aigua, comunitat...)	68	2,32

Situacions de necessitat relacionades amb una adequada convivència personal-familiar	Limitació de l'autonomia personal - dificultat de mobilitat	333	11,38
	Limitació de l'autonomia personal - dificultat per a fer tasques quotidianes	830	28,36
	Maltractaments en persones adultes	34	1,16
Situacions de necessitat relacionades amb una adequada integració social	Dificultats per a la inserció laboral - atur de llarga duració	14	0,48
	Dificultats per a la inserció social - relacions conflictives amb el veïnat	21	0,72
Total		2.927	100

Font: Memòria Socyal del barri de Torrefiel, 2022

En este cas s'han recopilat aquelles principals valoracions del barri, entre les quals destaquem les necessitats relacionades amb la informació i l'accés a sistemes de protecció social i les situacions de necessitat relacionades amb una adequada convivència personal-familiar. Dins d'estes dos, destaca la limitació de l'autonomia personal i la informació general com a valorés més importants.

Taula 22: Expedients de Torrefiel segons programa i data d'obertura

PROGRAMA	Oberts anteriorment		Oberts durant el període		Total	
	N	%	N	%	N	%
Dependència	342	17,42	51	2,60	393	20,02
Informació	16	0,82	0	0	16	0,82
Inserció - RVI - Renda Valenciana d'Inclusió	241	12,28	13	0,67	254	12,94
Menor	40	2,04	5	0,26	45	2,30
Persones sense llar	1	0,06	0	0	1	0,06
Servici d'acolliment	713	36,31	430	21,90	1143	58,2
Servicis domiciliaris - Menjar a domicili	1	0,06	0	0	1	0,06
Servicis Domiciliaris - SAD	90	4,59	21	1,07	111	5,66
Total	1444	73,53	520	26,48	1964	100

Font: Memòria Socyal del barri de Torrefiel, 2022

L'anterior taula mostra que la majoria dels expedients pertanyen a l'apartat del servei d'acolliment amb un valor del 58'2%, que es troba dins dels serveis socials d'atenció primària de caràcter bàsic i consistix en la recepció, atenció i diagnòstic en situacions de necessitat, proporcionant informació, orientació i atenció sobre les prestacions del servei públic valencià dels serveis socials. Al qual li segueix el servei de dependència amb un 20%, que atén les persones que no poden cobrir per si mateixes les cures que comporta la vida diària. Finalment, podem dir que el servei que menys expedients rep és el de persones sense llar que no arriba a representar ni el 0'5% del total.

Taula 23: Selecció de recursos aplicats amb major freqüència en el barri de Torrefiel

	Valoracions	
	N	%
Informació general sobre S. S	415	19,55
Valoració de dependència	267	12,58
Sol·licitud inicial de dependència	191	9,00
Renda valenciana d'inclusió	187	8,81
Teleassistència municipal	167	7,87
PEI Manutenció	142	6,69
SAD Municipal	118	5,56
Informe d'entorn de dependència	105	4,95
PEI Aigua	74	3,49

Font: Memòria Socyal del barri de Torrefiel, 2022

Esta taula mostra una selecció dels recursos aplicats amb major freqüència en el barri. S'han seleccionat aquells que tenien un valor més significatiu i els recursos més utilitzats: en este cas, són els que tenen a veure amb informació, amb sol·licituds i amb ajudes possibles. El recurs més aplicat en el barri pertany a la informació general sobre Serveis Socials, amb un 19'55%, seguit de la valoració de dependència que compta amb un 12'58%.

8.2 Entrevista al Centre Municipal de Serveis Socials de Salvador Allende

El primer que ens van explicar des del Centre Municipal de Servicis Socials és que és un barri amb un nivell alt de població en vulnerabilitat i exclusió social.

Una de les necessitats bàsiques del barri és la falta d'accés a la vivenda. Hi ha oferta de vivendes però no són accessibles a la població del barri, en la majoria de casos la gent té ingressos molt baixos i fins i tot famílies l'únic ingrés de les quals és el de la renda valenciana d'inclusió i per tant no poden accedir a vivendes. Hi ha una gran quantitat de vivendes d'alta qualitat que van ser construïdes i que pertanyen als bancs i ara estan tapiades, algunes ocupades il·legalment.

Una altra de les necessitats del barri és la falta d'espais per a joves, ja que molts d'ells no poden permetre's activitats extraescolars i per tant, seria molt positiu per al barri construir instal·lacions que dotaren de la possibilitat de realitzar esport a un sector jove que no es pot permetre pagar.

Afirmen que no és un barri molt atés, ni a nivell de manteniment, ni d'equipament. El barri està igual que fa molts anys, ni s'han millorat les infraestructures, ni s'ha invertit en manteniment perquè estiga més bonic. Falten moltes zones verdes i d'esplai per a la població en general i per contra hi ha molts solars i descampats no utilitzats. Existixen diferències fins i tot dins del propi barri on es distingixen dos àrees ben diferenciades: Una amb una gran deterioració de vivendes i carrers, falta de manteniment, major conflictivitat, “menys vida” en el barri, menys xicotet comerç i disminució dels grans i una concentració major de població en exclusió social; altra, amb molta més vida, molts comerços, carrers millor equipats i amb millor manteniment, encara que tampoc el suficient, menys conflictivitat i més població de renda més alta.

Des del centre de servicis socials ens expliquen que moltes vegades estes xicotetes zones on es construïxen grans complexos de vivendes noves i zones amb molt millor qualitat dins de barris obrers i amb molta població vulnerable distorsionen les dades i estos es veuen equilibrats per estes diferències entre població, la qual cosa no permet observar realment totes les problemàtiques del barri i de la gent que viu en ell.

Un dels aspectes positius d'estos barris és el gran teixit associatiu que hi ha, tant realitzant reunions periòdiques com tractant problemes i assumptes que generen derivacions a altres entitats que també contribuïxen a millorar les condicions de vida de la ciutadania del barri. També hi ha una gran associació amb les administracions, es treballa en xarxa.

Comenten que en estos barris hi ha un volum altíssim de gent amb prestacions de la renda valenciana d'inclusió, tant en Orriols com a Torrefiel, i afirmen que este CMSS és el centre amb major nombre de sol·licituds de tota València, a pesar que el volum de població que abasten està en la mitjana. Pel que deduïm a la vista de les dades, que el perfil de la població del barri és de gent vulnerable i en situació d'exclusió, i això comptant a aquelles persones empadronades, perquè les no empadronades no computen i també representen un volum grandíssim amb el que el problema s'agreuja. Manifesten que també hi ha persones amb salut mental deteriorada i que això genera moltes vegades vulnerabilitat i exclusió, són característiques que van unides.

9. ALTRES APORTACIONS

9.1 Entrevista al Centre Municipal d'Activitats per a Persones Majors

A continuació es presenta l'entrevista realitzada a dos de les dones que formen part de la directiva, que ens compten sobre les activitats que realitzen en el centre, sobre la participació de la població i també el seu punt de vista sobre el barri de Torrefiel.

Este centre, afirmen, porta obert molts anys i actualment la directiva del centre està formada per dones, excepte per dos homes. A més, encara que este centre d'activitats per a majors es troba en el barri de Torrefidel arriben persones usuàries d'altres barris pròxims com Els Orriols.

Totes les activitats que es realitzen en el centre estan dirigides a la millora de la qualitat de vida de les persones majors, i trobem una gran varietat d'estes, com ara: activitats per a la memòria, gimnàstica, passejos, petanca, ioga, taitxí, balls, teatre, informàtica, pintura, tallers de nutrició, i fins i tot hi ha cursos puntuals de quatre o cinc setmanes, com per exemple, cursos de maneig de telèfons mòbils. I per descomptat, des del centre també s'organitzen diferents viatges i excursions.

Quant a la participació del veïnat, hi ha una gran acceptació, i fins i tot en moltes activitats hi ha llistes d'espera. Destaquem que entre les persones associades del centre hi ha més dones que homes, de fet, és l'únic centre que compta amb esta majoria feminitzada. A partir d'esta dada, també ens van comptar des de la directiva, que estes són molt més implicades i actives amb les activitats i cursos del centre que els homes.

L'única queixa que reben de les persones usuàries, que és també una proposta de millora de part de la directiva, és arreglar la cuina, ja que esta no funciona i per tant, no poden oferir servici de menjars ni d'esmorzars calents, la qual cosa seria una gran millora per al centre.

Referixen diferents necessitats i demandes que tenen el veïnat, així com les fortaleeses que té el barri. Segons elles, és un barri que ha tingut i té èpoques i moments conflictius, tant Torrefiel com els barris que li limiten com Els Orriols. També ens destaquen que és un barri on hi ha molta immigración i molta diversitat ètnica i cultural que enriqueix el barri. Els immigrants s'integren molt bé en el barri i des del seu punt de vista, opinen que Torrefiel podria ser una de les zones més tolerants de la ciutat respecte de l'assentament de població immigrant.

També ens transmeten les grans mancances que hi ha en el barri, sobretot de manteniment, com la falta de neteja dels carrers o arbres per podar. Falta d'equipament, de zones verdes i recreatives, mal estat d'alguns edificis i alguns carrers i molts solars i descampats sense aprofitar.

Quant al transport, ens comenten que Torrefiel és un barri ben comunicat, on hi ha bus i tramvia, però així i tot destaquen que es podria crear algun bus més amb destinació La Fe, o almenys que este fora directe o més ràpid, ja que tant el barri de Torrefiel com els barris que limiten amb ell, com els Orriols, tenen La Fe com a hospital de referència i que es tarda aproximadament una hora a arribar, i que, a més l'autobús no compta amb les suficients parades o són massa equidistants pel que, en situacions d'urgència, algunes persones podrien arribar a invertir entre deu i quinze minuts per a arribar a la parada més pròxima.

També ens destaquen la falta de comissaries i de policies en el barri, així com la falta d'un centre de salut especialitzat, ja que el centre més pròxim és el del carrer Alboraia en el barri de Trinitat, el trasllat del qual està planejat a Campanar, segons ens compten.

Finalment, una de les fortaleces que ens destaquen del barri és una molt bona relació veïnal, on totes les persones es coneixen i on les associacions col·laboren conjuntament per la millora del barri.

9.2 Entrevista a “La Casa Gran”

En esta entrevista parlem amb una de les associacions de referència del barri, “La Casa Gran”. Esta associació duu a terme diverses funcions i activitats; primer acolliment, formació bàsica i competències digitals, voluntariat, àrea de sensibilització, recollida i reciclatge de roba usada, donacions a entitats, sensibilització i servici de mediació intercultural i àrea d'inserció sociolaboral, dins de la qual trobem una àrea de col·locació per a poder mitjançar en contractacions i amb unes 150 contractacions anuals sobre unes 3200 demandes solucionades. A conseqüència de la falta de pressupost, han deixat de costat les funcions relacionades amb la família i la infància.

De totes les persones ateses, el 78% són persones migrades, i de les quals el 84% són dones.

L'activitat de formació bàsica i competències digitals està sobretot enfocada a les persones migrades. També oferixen tallers d'accés a la ciutadania, on el voluntariat ajuda a les persones migrants a la preparació de l'examen per a aconseguir la nacionalitat, així com a la realització de diversos tràmits i la gestió de documentació.

També compten amb un taller d'apoderament de gènere i un grup de suport mutu de dones. En el taller d'apoderament, que només es realitza algunes vegades a l'any, tenen l'objectiu de treballar l'emocional o augmentar l'autoestima i amb l'objectiu d'informar-les sobre els rols de gènere o sobre la diferent socialització entre els homes i dones. Al grup de suport mutu, acudixen dones en busca d'ocupació i a les quals se'ls detecta que han pogut patir violència de gènere o que emocionalment no es troben en les condicions adequades per a treballar. A estes dones se'ls oferix este grup de suport, que treballen a nivell emocional a través de dinàmiques que els ajuden sens dubte, només pel mer fet de poder compartir les seues experiències i emocions amb altres dones que han passat per situacions similars. També trobem les activitats de mediació cultural, civil i familiar on es treballa sobretot quan és necessari realitzar una mediació en un conflicte intercultural.

Encara que l'associació es troba en el barri de Torrefiel acudixen persones de barris pròxims com Orriols o Benicalap o fins i tot de poblacions de voltant.

Quant al barri una de les problemàtiques que ens compten des de l'associació és que en estos barris hi ha moltes persones que realment es troben en situacions d'exclusió social o vulnerabilitat però que no estan reconegudes com a tal per servicis socials, ja siga pel desconeixement de la població per a demanar estos certificats d'exclusió o per tota la gran quantitat de gent sense papers. Per tant, hi ha un gran percentatge de població en exclusió que no està reconeguda.

Ens recalquen la gran necessitat que té el barri en inversió i recursos socials, la falta de manteniment i el gran desgast de carrers i vivendes en mal estat. Destaquen que és un barri amb molta més vulnerabilitat i exclusió social de la qual es comptabilitza i on moltes famílies no poden menjar, persones que esta situació de vulnerabilitat els ha provocat problemes de salut mental i altres persones han passat per conflictes personals que els impedeixen tindre una qualitat de vida acceptable.

Un dels elements clau, destaquen del barri és una bona xarxa associativa entre el veïnat i les entitats i entre estes entre si i que este treball en xarxa i les derivacions des d'i cap a altres entitats és essencial per a la millora del barri i dels habitants que viuen en ell.

9. 3 Entrevista a l'Associació de veïns de Torrefiel

Ens conten que l'associació es va crear abans de la democràcia, quan encara havien d'actuar d'amagat per la prohibició d'associar-se que existia. A partir de la instauració de la democràcia, es van formalitzar i que no han tingut pausa des de llavors, amb l'objectiu d'aconseguir tot tipus de millores per al barri i tindre una comunicació regular amb les administracions per a poder informar-los de les necessitats i demanes del veïnat i del barri.

Ens conten que van aconseguir, juntament amb les altres entitats i la resta de la població, la construcció de l'IES Ballester Gozalvo. Actualment s'encarreguen de reivindicar les necessitats del barri tant d'equipaments i mobiliari urbà com de posar l'accent sobre la falta de manteniment de carrers i parcs o zones comunes.

La primera necessitat i més important, que des de l'associació ens destaquen, és la falta d'espais públics per a realitzar esport, no hi ha ni pistes de bàsquet, ni camps de futbol, només trobem un xicotet camp de futbol dins d'un dels parcs del barri, sobre el qual hi ha discrepàncies respecte de la seua ampliació. Una altra circumstància de la qual ens informen és la gran quantitat de solars i descampats que no tenen ús i no s'aprofiten i que podrien ser utilitzats per a ús públic creant espais esportius per a joves i per a tota la població en general.

Una altra de les reivindicacions que hi ha en el barri de forma generalitzada és la falta de manteniment i equipament tant dels carrers com dels parcs, com per exemple hi ha queixes contínues per la falta de poda de arbres, ja que molt de veïnat conta que moltes vegades les branques entren per les finestres en els seus domicilis i fins i tot sovint les han de tallar ells mateixos. Una de les demandes que també observem per part del veïnat és la falta de zones verdes i zones públiques, ja que en haver sigut alçat gran part del barri en els anys seixanta i setanta del segle passat amb l'objectiu de construir moltes vivendes a curt termini, no hi havia una planificació respecte de les zones d'ús públic i per tant, hi ha una gran manca.

Una problemàtica del barri és quant a l'àmbit sanitari, ja que els habitants de Torrefiel continuen estant associats a l'hospital La Fe, que antigament es trobava en Campanar i per tant, estava relativament a prop, però actualment, este hospital es troba en Malilla, per la qual

cosa en cas que els habitants d'este barri tinguen alguna urgència o vulguen accedir a l'hospital tarden una hora a arribar tant amb cotxe com amb autobús.

Destaquen el bon teixit associatiu del barri, “hi ha molta comunicació i associació entre les entitats i associacions” observen, de manera que entre estes es van org anizando les demandes i les persones usuàries per a poder realitzar diferents intervencions.

Quant al servici de transport, per regla general, es considera un barri ben dotat comparat amb altres zones de la ciutat perquè hi ha moltes parades d'autobús i una de tramvia. Encara que es continua destacant la mala comunicació amb l'hospital de referència La Fe.

10. CONCLUSIONS

En primer lloc, apreciem com Torrefiel és un barri on és fàcilment observable la gran construcció en massa que es va dur a terme. La majoria d'edificis estan vells, descurats i amb una estètica homogènia, a més de la falta d'espais recreatius, d'ús públic i de zones verdes, a més d'una gran falta de manteniment i d'inversió en el barri.

Este barri compta amb una població envellida i amb sobreenvjecimiento per davall de la mitjana de la ciutat, comptant amb una edat mitjana de 44 anys com hem vist en la Taula 10. A més, una altra característica del barri de Torrefiel és el percentatge d'immigració, que se situa per damunt de la mitjana de la ciutat amb quasi un 18% d'estrangers, a més de totes les persones provinents d'altres comunitats d'Espanya, percentatge que Torrefiel també supera la mitjana de la ciutat de València.

Una altra de les característiques del barri és que hi ha una gran part dels ciutadans en situació de vulnerabilitat i en exclusió social. Per regla general, les persones que opten a viure en la perifèria de les ciutats tenen pocs recursos i, per tant, solen ser de classe obrera. Les vivendes són més barates, els barris estan més descurats i la qualitat de vida és menor. A esta problemàtica s'afeg que una part del parc de vivendes no és accessible a moltes famílies pel que una part de la població acaba en infrahabitatges amb diverses famílies convivint en el mateix domicili.

Una de les necessitats més apressants que té el barri és la gran necessitat de construir zones públiques per a fer esport, perquè així aquells #xiquet i #xiquet, joves o població en general que no puga permetre's accedir a unes activitats pagades puga realitzar esport sense haver de moure's del barri. Els solars en desús existents, podrien servir per a tals usos o per a construir zones verdes o d'esplai.

Una altra de les mancances que afecta el barri és la falta de recursos sanitaris especialitzats. Ja que el centre que els correspon, es troba al Carrer Alborà i, en el futur, fins i tot pot canviar la seua ubicació encara més del centre de Torrefiel. D'altra banda, el seu hospital de referència és La Fe, que es troba a més d'una hora de camí tant amb autobús com amb cotxe. Este fet ha de tindre's en compte ja que en cas d'emergència, les persones majors o persones amb dificultat de mobilitat o qualsevol altre col·lectiu sense mitjans de transport excepte els servicis públics, es veuen deseparats.

D'altra banda, una de les grans forteses que ens han manifestat tant de les associacions com del Centre Municipal de Servicis Socials és la gran xarxa que hi ha en tot el barri, és a dir, el gran teixit associatiu que hi ha entre totes les entitats i la co laboración que hi ha entre elles.

11. BIBLIOGRAFIA

Associació Veïns Torrefiel. (2012). El barri de Torrefiel. *El Cresol*, 36.

Morales, A. i Bessó, E. (2020). *València, ciutat de barris: Trànsits*. València: Ajuntament de València.

INFORMES

Secció de Planificació i Innovació (2020). *Àrees Vulnerables a la ciutat de València: Aplicat als Centres Municipals de Servicis Socials*. València: Ajuntament de València.

Secció de Planificació i Innovació (2023). *Memòria Social del CMSS Salvador Allende*. València: Ajuntament de València.

Lorente, R. (Dir.), Ramírez, J. V., Climent, V. F., Ingellis, A. G., Guamán, A., i Carbonell, J. A. (2017). *Diagnòstic de necessitats socials a la ciutat de València: Col·lectius vulnerables i nous perfils de vulnerabilitat en un context de greu crisi econòmica*. València: Ajuntament de València i Universitat de València .

BIBLIOGRAFIA WEB

Aimeur, C. (16 de 04 de 2017). *Valenciaplaza*. Obtingut de “#Ací vivia jo”: La tragèdia de l'Alqueria Falcó, o com va acabar en mans de ‘voltors’ : <https://valenciaplaza.com/la-tragedia-de-la-alqueria-falco-o-como-acabo-en-manos-de-buitres>

Ajuntament de València. (10 de 07 de 2021). *Ajuntament de València*. Obtingut d'Urbanisme convertirà en zona de vianants l'entorn de mercat de Torrefiel per a revitalitzar el comerç del barri.: <https://www.valencia.es/es/-/peatonalizaci%C3%B3n-torrefiel-1>

Navarro Castelló, C. (27 de 04 de 2022). València celebra enguany la setmana de l'urbanisme en places reurbanitzades de Natzaret, Torrefiel, Nou Noles i el Mercat. *eldiario.es*.

Universitat de València . (s.f.). *Universitat de València - Catàleg de Patrimoni*. Obtingut de Alqueria Falcó: <https://www.uv.es/catedra-horta-valencia/es/catalogos-patrimonio/alqueria-falco-1286073147434/catalegpatrim.html?id=1286155612020>

València Plaza. (04 de 04 de 2021). *Valenciaplaza*. Obtingut de València establirà a Torrefiel mecanismes per a obtindre els solars de la ronda i executar zones verdes: <https://valenciaplaza.com/valencia-establecera-torrefiel-mecanismos-solares-ronda-ejecutar-zonas-verdes>

FONTS PRIMÀRIES:

Entrevista a la directora del Centre Municipal de Servicis Socials de Salvador Allende. (06/03/2023)

Entrevista a la directora del Centre Municipal d'Activitats per a Persones Majors (03/03/2023)

Entrevista al subdirector de l'associació La Casa Gran (03/03/2023)

Entrevista a tres membres de la directiva de l'Associació de Veïns de Torrefiel (02/03/2023)